

A Fővárosi Ítéltábla **felperes jogi képviselője (felperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, **alperes jogi képviselője** által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Budapest Környéki Törvényszék 2016 november 11. napján kelt és a 11.P.20.110/2016/14. számú ítélete ellen az felperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 39.800 (harminckilencezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 127.400 (százhuszonhétezer-négyszáz) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes keresetében az alperessel a forgalmi rendszámú gépjármű vételárának finanszírozása céljából megkötött kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte tekintettel arra, hogy az az alakítás megsértésével jött létre, továbbá a meghatározó devizában a kölcsön összege, a havi törlesztések összege, a devizaárfolyam napja nincs rögzítve a THM számításához. A vételi és eladási árfolyamok alkalmazásából eredő teher költségként nincs feltüntetve és az ÁSZF-ről sem kapott tájékoztatást. Sérelmezte azt is, hogy a szerződés a devizaárfolyam kockázatát rá telepítette. Jogkövetkezményként az alperest 591.817 forint megfizetésére kérte kötelezni.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Ítélete indokolásában megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés a 2014. évi XXXVIII. évi (DH1) törvény, a 2014. évi XL. törvény (DH2) törvény és a 2014. évi LXXVII. (DH3) törvény hatálya alá tartozik. A felperesnek a PKKB 16.P.51.422/2015/6. szám alatt csatolt elszámolását a DH2 törvény 37/A. § (1) bekezdése és a DH3 törvény 15/A. § (1) bekezdése alapján nem találta megfelelőnek, ugyanis az az alperesi elszámolás adatait, tehát a tisztességtelenül felszámított összeget nem teszi az elszámolás részévé. Az árfolyamkockázatot szintén figyelmen kívül hagyja, a forintban folyósított kölcsön összegére szerződéses kamatot számít és az általa történt befizetéseket kamatra és költségre elszámolja el, 7.869 forintban megjelölve tartozása mértékét. Másik számítása szerint a szerződéses kamat helyett a forint jegybanki alapkamatával számolva 677.027 forint túlfizetést mutatott ki. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes a

kamat mértékét mindkét számításában helytelenül jelölte meg, hiszen a forintban meghatározott tőkére nem alkalmazható CHF-ra megállapított szerződéses kamat, jegybanki alapkamaton pedig forint alapú hitelezés nem történik. Tévesnek tartotta az elszámolást abban a tekintetben is, hogy az forint összegből indul ki annak ellenére, hogy a DH3 törvény 15/A. § (1) bekezdése értelmében a forintra váltás szabályait kell alkalmazni. A DH2 törvény 3. § (2) bekezdésében és a 4. § (1) bekezdésében foglaltakat a felperes szintén figyelmen kívül hagyta.

A felek között létrejött kölcsönszerződés a 6/2013. PJE határozat 1. pontja értelmében deviza alapú kölcsönszerződés, tehát az árfolyamváltozás hatásait az adós viseli, annak az adósra történő egyoldalú telepítése nem tisztességtelen kikötés, hanem az ügylet tartalmából következik. A devizának a forinthez képest alacsonyabb alapkamatából eredő előnyt a kölcsön nyújtója tovább adta az adós részére, a devizában való elszámolás pedig az árfolyamváltozások hatásainak a fogyasztó általi viselését eredményezte. A deviza alapú elszámolás szükségessé tette a deviza vételi és eladási árfolyamok alkalmazását, melyet a DH1 törvény 3. § (1) és (2) bekezdése felülírt, az árfolyam különbséget tisztességtelennek nyilvánította, mely vélelmet az alperes nem tudott megdönteni. A jogegységi határozat és a jogalkotó akarata alapján az árfolyamkockázat a fogyasztó terhén maradt. A DH3 törvény 10. §-a a 2014. június 16. és 2014. november 7. közötti időszakban jegyzett devizaárfolyamon rendelte forintra átváltani a hatálya alá tartozó szerződések szerint fennálló tartozást, tehát nem a felvételi és nem is valamely köztes rögzített árfolyamon számolt el.

A perbeli egyedi szerződés és az ÁSZF egyaránt rögzíti a tájékoztatást az árfolyamkockázatról. Az elsőfokú bíróság szerint az általánosan tájékozott fogyasztónak tisztában kell lennie azzal, hogy a hiteltermék ára a tőkén felül fizetendő ügyleti kamat és díj, a fogyasztót csak az kell hogy érdekelje, hogy az összeget milyen futamidőre és milyen havi törlesztőrészekkel kaphatja meg. Ehhez nem szükséges, hogy értsen algoritmusokat, továbbá minden egyes alkalommal ki tudja számítani a törlesztő részeket. Utalt Balogh Csaba Az MNB monetáris politika eszköztára című írásának az árfolyam direkt befolyásolását szolgáló alcímében foglaltakra, melyből azt a következtetést vonta le, hogy 2008. elejéig, mivel a jegybank bizonyos sávon belül tartotta az árfolyamot, nem kellett attól tartani, hogy a deviza alapú termék a fogyasztónak „nem éri meg”. A 2008. szeptemberétől kezdődő pénzügyi válság miatt az árfolyam emelkedett, azonban jegybanki szabályozás hiányában az árfolyam már nem maradt egy meghatározott sávon belül. Ezt a fogyasztónak elvileg fel kellett volna ismernie, végtörlesztenie kellett volna, vagy a deviza alapú szerződését egy forint alapú termékre kellett volna váltania.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes általánosan tájékozott fogyasztónak tekinthető az árfolyamkockázat vonatkozásában is, ugyanis korábban deviza alapú és forint alapú kölcsönt is felvett az alperestől szintén gépjármű vásárlása céljából.

Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a szerződés érvénytelenségének vizsgálatára elvi alapon nincs lehetőség. A DH1 törvény 3. § (1) bekezdése és 4. § (1) bekezdése csak az árfolyamrés és az egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés semmisségét, illetve tisztességtelenségét állapította meg. A DH3 törvény általános céljára és a 3. § (1) bekezdésére is hivatkozással kifejtette, hogy a szerződés módosítása feltételezi, hogy a felek közötti kötelmi jogviszony érvényes, ha pedig nem az, a módosítás folytán érvényessé válik, ugyanis a módosítás célja, hogy a célzott joghatás kiváltására alkalmatlanságot kiküszöbölje. A módosítást követően a szerződés tartalmára a módosításkor meghatározott tartalom irányadó, tehát a korábbi rendelkezések joghatálya nem érvényesülhet, melyből az következik, hogy érvényességük vagy érvénytelenségük nem vizsgálható. Hivatkozott a Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 7. pontjában foglaltakra, miszerint az egyéni szerződésekből fakadó jogsérelmeknek egyenként, perben a bíróság általi orvoslása nem volt lehetséges. Erre tekintettel a jogalkotó jogalkotással rendezte a módosítást, kimondva, hogy a törvényben meghatározott szerződések a törvény erejénél fogva módosulnak. Ez kizárta teszi, hogy a bíróság a törvényben foglalt módosításhoz képest bármi más

módosítást alkalmazhasson és azt is, hogy a bíróság a módosítás előtti tartalmat bármilyen okból vizsgálhassa, mivel ahhoz már semmilyen joghatás nem fűződhet. A DH3 törvény 3. § (2) bekezdése értelmében a pénzügyi intézmény kötelezettsége volt az érintett szerződések e törvény szerint módosuló rendelkezéseinek szövegét elkészíteni. A jogalkotó szándéka az volt, hogy a szerződés létrejöttkori tartalom és az azzal kapcsolatos kifogások már ne legyenek vizsgálhatók. A jelen esetben tényleges átváltás nem történt, ami nem jelenti azt, hogy a fentiekben kifejtett elvek nem érvényesülnek a perbeli szerződés tekintetében.

Rámutatott, hogy a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (MNB törvény) hatálybalépésig a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete végezte a Hpt. hatálya alá tartozó pénzügyi szolgáltatások engedélyezését és felügyeletét, tehát a deviza alapú hitelezés hatósági engedélyezés és felügyelet alatt működött. Amennyiben a deviza alapú hitelezés jogszabályba ütköző lett volna, a Hpt. 213. § rendelkezései alapján azt a felügyelet megszüntette volna. Hangsúlyozta, hogy a szerződés érvénytelensége nem függhet attól, hogy a fogyasztó részére meddig kedvező a termék, tehát amíg a jelen esetben a törlesztő részlet az elvárások szerint alakult, addig az érvényes, azt követően pedig a felperes szerint annak megkötésétől kezdődően érvénytelen.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, kereseti kérelmével egyező döntés meghozatalát, másodlagosan az ítélet Pp. 252. § (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését kérte, mert a bíróság nem tett eleget minden kereseti kérelmével kapcsolatban indokolási kötelezettségének. A fellebbezés szerint a bíróság a tényállást az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás kivételével helyesen állapította meg, azonban a helyes tényállásból is téves következtetést vont le. Az árfolyamkockázatról sem a szerződés, sem az ÁSZF nem adott megfelelő tájékoztatást, ugyanis nem elégséges az, hogy a szerződésben rögzítésre került, hogy a CHF árfolyama alapján a törlesztő részlet változhat. Utalt a Kúria 2/2014. PJE határozatára, miszerint a perben azt kell vizsgálni, hogy az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselése világos, érthető szerződési feltétel volt-e; a pénzügyi intézménynek kell bizonyítania, hogy a fogyasztó tájékoztatása ily módon megtörtént. A perbeli esetben kockázattelátár nyilatkozat nem készült, **tanú1** (a gépjármű kereskedés ügyvezetője) tanúvallomása bizonyította, hogy e körben tájékoztatást nem kapott. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy az ügyvezető a cég képviseletében járt el meghatalmazottként, nem pedig természetes személyként. Az alperes a perben is azt adta elő, hogy nem az autókereskedésnek, hanem **tanú1** adott meghatalmazást és a csatolt irat is ezt igazolja. Tévesen jutott tehát az elsőfokú bíróság arra a megállapításra, hogy az alperes a meghatalmazás tényét okirattal igazolta. A gépjármű kereskedésnek nem volt meghatalmazása az alperestől, így a szerződés aláírására nem volt jogosult, tehát az alakítás megsértésére alapított kereseti kérelme helytálló. **tanú1** az alperes képviseletében az ügyfeleket nem tájékoztatta, nem is tartózkodott a használt autó értékesítési helyen a szerződés megkötésekor. Az, hogy a konkrét ügyletekben ki járt el, már nem beazonosítható. Tény, hogy korábban ugyanettől a gépjármű kereskedőtől két autót is vásárolt, azonban az nem jelenti azt, hogy a szerződések árfolyamkockázatával tisztában lett volna, különös tekintettel arra, hogy az egyik szerződés forint alapú volt, a másik szerződés pedig a hitel lejártá előtt megszűnt.

A felperes helytállónak tekintette az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint a fogyasztónak kizárólag azt kell mérlegelnie, hogy a kölcsönösszeget milyen futamidőre és milyen havi törlesztő részlettel kaphatja meg. Ezt követően az árfolyamkockázat körében az elsőfokú bíróság ítélete olyan megállapításokat tartalmaz, amelyek pénzügyi szakembertől, nem pedig az általános tájékozott fogyasztótól várható el.

Érthetetlennek tartotta az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy a kötelezően módosult szerződésekre alkalmazott következmények a nem módosult szerződésre is alkalmazhatók. Az ítéletben kifejtett érvelésből éppen az következik, hogy az érvénytelenség lehetősége a nem módosult szerződések esetében vizsgálható marad.

Az elsőfokú bíróság elmulasztotta vizsgálni, hogy a szerződés megfelel-e a Hpt. 213. §-ában írt követelményeknek. Abból, hogy a deviza alapú hitelezés hatósági engedélyezés és felügyelet alapján működött, abból nem következik, hogy a deviza alapú hitel nem lehet érvénytelen. Maguk a DH törvények is igazolják, hogy hatósági engedélyezés és felügyelet mellett is tisztességtelenül számították fel a pénzintézetek az árfolyam különbözetet és tisztességtelen volt az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezésük is. Az elszámolással kapcsolatban kiemelte, hogy szükségtelen külön kimutatni a tisztességtelenül felszámított összegeket, ugyanis egy tisztességes szerződés szerinti visszafizetési kötelezettséget kellett meghatározni, a rendelkezésre álló adatokból a bíróság az elszámolást megtehetette volna.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta: nem felel meg a valóságnak, hogy a felperes nem kapott volna megfelelő tájékoztatást az árfolyamkockázat tekintetében. A felperesnek tisztában kellett lennie a szerződés deviza alapú jellegére tekintettel az ahhoz kapcsolódó árfolyamkockázattal, figyelemmel a jelen és korábbi szerződesei szövegére, valamint az elsőfokú eljárásban tett személyes nyilatkozatára. Nem felel meg a valóságnak, hogy a képviseletében eljáró meghatalmazott vallomása alátámasztja, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást. Az elsőfokú eljárásban a felperes a 7. számú jegyzőkönyvben tett nyilatkozatában beismerte, hogy a szerződéskötés során szóban is kapott tájékoztatást a deviza alapú szerződéshez kapcsolódó kockázatról. A felperes 2005. január 18. napján euró alapú szerződést kötött, annak 2007. november 20. napjáig történő lezárásáig megtapasztalta a konstrukció előnyeit és hátrányait az árfolyamváltozással kapcsolatban. Kiemelte: az általa készített tájékoztatók külön felhívták a deviza alapú finanszírozás kockázatára a figyelmet, azok az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségekben kihelyezésre, illetve a szerződéskötést megelőzően átadásra kerültek. A felperes a kölcsönszerződésben, továbbá az A/19. számú megállapodásban elismerte, hogy tisztában van a szerződés feltételeivel, az ÁSZF-et átvette, megértette, így az, hogy nem olvasta el - tehát nem úgy járt el ahogy az az adott helyzetben elvárható - nem írható a javára. Előadta, hogy nem volt kötelezettsége az árfolyamváltozás irányáról, mértékéről tájékoztatást adni, e körben utalt a Kúria 6/2013. PJE határozatának indokolására. Hivatkozott továbbá a 2009. április 4-én kelt szerződésmódosításra, amely bizonyítja, hogy a felperes tudomással bírt a szerződéshez kapcsolódó kockázatokról. E szerződésmódosítás keretében a felperes áttért a fix törlesztő részletű, változó futamidejű konstrukcióra, továbbá módosításra került az ÁSZF 7. pontja, amely a törlesztő részlet-változás alapjául szolgáló rendelkezéseket tartalmazta; egyben a felek megerősítették a korábbi kölcsönszerződést (13. számú melléklet). A szerződés módosításban is felhívta a fogyasztó figyelmét arra, hogy az árfolyam különbözet megfizetése őt terheli.

Álláspontja szerint a szerződés megkötésekor hatályos Hpt. rendelkezései szerint kizárólag a deviza hitel, valamint az ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén volt kötelező a kockázatteltérő nyilatkozat elkészítése, deviza alapú hitel vonatkozásában a jogszabály ilyen rendelkezést nem tartalmazott. A szerződés 1. oldala rögzíti, hogy CHF alapú konstrukcióról van szó.

Így az „Indítson velünk” megnevezésű tájékoztatóval (A/23. szám), valamint a Finanszírozási ajánlat (A/32. szám) keretében nyújtott tájékoztatással eleget tett a kockázatteltérési kötelezettségének, melyet a felperes a megállapodás (A/19. szám) aláírásával igazolt. A felperes korábban kötött deviza alapú szerződése azért szűnt meg, mivel annak is megemelkedett a törlesztő részlete. A Ptk. 205. § (3) bekezdésében és a Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglaltakat szem előtt tartva a felperesnek a szerződés aláírását megelőzően az okiratokat, tájékoztatókat el kellett volna olvasnia, ezáltal számára egyértelművé vált volna a kölcsönszerződés kockázata. Annak következményét, hogy a felperes ennek a kötelezettségének nem tett eleget, neki kell viselnie. Az eljárás során nem nyert bizonyítást az sem, hogy a felperes konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek bizonyult tájékoztatást kapott volna az alperestől. Nem bizonyított az sem, hogy a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés nem volt világos és érthető. Mindezt a

fogyasztónak kellett volna bizonyítania.

Továbbra is fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját, miszerint **tanúl** jogszerűen írta alá a felperessel kötött kölcsönszerződést. Az elsőfokú eljárásban csatolta a **gazdasági társaság** Kft-vel kötött együttműködési megállapodást (A/1.), majd mellékelte a meghatalmazások azon láncolatát, amely a perbeli kölcsön aláírására jogosította őt fel. A meghatalmazás nem az autókereskedés mint gazdasági társaság, hanem **tanúl** mint természetes személy részére szólt. A meghatalmazás tényét és a meghatalmazott személyét a felperesi kölcsönkérelem is tartalmazta, így az eljárása megfelelt a Ptk. 219. § (1) bekezdésében, a 222. §-ában, valamint a Hpt. 210. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Amennyiben a szerződés aláírására írásbeli meghatalmazása nélkül került volna sor, illetve a meghatalmazás akár tartalmi, akár formai okból érvénytelen lenne, a meghatalmazott álképviselőnek minősülne. Ő pedig a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján a meghatalmazott eljárását jóváhagyta azzal, hogy a szerződésnek megfelelően a kölcsönt folyósította. E körben hivatkozott a 2/2016. számú Polgári Elvi Döntésben foglaltakra is. Kiemelte, hogy a szerződés egyedi része és annak általános szerződési feltételei alapján a kölcsön és a törlesztő részletek összege a szerződéskötés napján devizában kiszámítható volt, az árfolyamok közül pedig minden esetben a záró árfolyamot kell figyelembe venni, így nem volt jelentősége, hogy az **pénzügyintézet** egy napon több árfolyamot is közzé tett. Álláspontja szerint nem köteles devizában megadni a hitel összegét vagy a havi törlesztőrészleteket, ugyanis az a rendelkezésre álló adatok alapján egyértelműen kiszámítható. A felperes elszámolása azonban nem felel meg a DH2 törvény 37. § (1) bekezdésében foglaltaknak, ugyanis az nem terjed ki a felek közötti korábbi elszámolásra.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetért, azonban annak indokait nem teljes mértékben osztja. A bíróság a keresetet elutasító döntését azzal indokolta, hogy a felperes által előterjesztett elszámolás elvileg hibás, az abban levezetett számítási mód nem felel meg a jogszabályi követelményeknek. A Kúria elnöke által létrehozott konzultációs testület 2016. június 8. napján tartott üléséről készült Emlékeztetőjének 4. pontja szerint érvénytelenségi okonként kell az alkalmazni kért jogkövetkezményeket megjelölni. Ebből az is következik, hogy a felperesnek érvénytelenségi okonként a DH2 törvény 37. §-a szerinti, a pénzügyi intézménytől kapott felülvizsgált elszámolás adatain alapuló elszámolást kell csatolni. Amennyiben a bíróság álláspontja szerint a felperesi elszámolás nem felelt meg a törvényben, illetve az Emlékeztetőben írt követelményeknek, a DH2 törvény 37. § (1)-(2) bekezdésében írt jogkövetkezményt kellett volna alkalmaznia. Erre azonban nem került sor.

A felperes keresetében olyan érvénytelenségi kifogást érvényesített, amely a fizetési kötelezettségének összegszerűségére is kihat, így helytadó döntés esetén a bíróságnak - esetleges téves felperesi elszámolás mellett is - el kellett volna végeznie a számítást. Tehát abból az okból, hogy a felperes számítása akár a számítási elvet tekintve, akár számszakilag nem helyes, a kereset nem utasítható el.

A másodfokú bíróság nem osztja az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját sem, miszerint valamennyi érvénytelenségi ok vizsgálatát kizárja az is, hogy a szerződést a DH törvények módosították, az érvénytelenségi okokat a jogszabályok kiküszöbölték, ezért az egyes szerződések rendelkezéseinek egyedi vizsgálatára nincs mód. Az Alkotmánybíróság a 3098/2016 (V. 24.) AB határozatának [34] bekezdésében rámutatott, hogy a DH törvények egy egymásra épülő komplex rendszert alkotnak, és együttesen rajzolják ki azt a normatív tartalmat, amely a konkrét jogviták megoldását is befolyásolja. Mivel a normatív megoldás általános, a perekben az eljáró bíróság feladatát képezi - a normatív úton eldöntött kérdéseket követően - a még fennmaradó vitás kérdésekben az ügy eldöntése. Tehát a DH törvényekben nevesített érvénytelenségi okokon kívül a keresetben hivatkozott egyéb érvénytelenségi okok továbbra is bírói vizsgálat tárgyát képezik, ezért

azokat az ítéletábra érdemben vizsgálta.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a szerződés aláírására **tanú1** nem volt jogosultsága. A felperes szem elől tévesztette a Ptk. 219. § (1) bekezdésében foglaltakat, miszerint más személy (képviselő) útján is lehet szerződést kötni vagy más jognyilatkozatot tenni, kivéve, ha a jogszabály szerint a jognyilatkozat csak személyesen tehető meg. A felperes **tanú1** tanúvallomásával kapcsolatos okfejtése nem helytálló, ugyanis a tanúvallomások, az alperes által 2006. szeptember 22. napján a **gazdasági társaság1** Kft. márkakereskedő alkalmazottjának, **tanú1** adott meghatalmazása igazolja, hogy **tanú1** - többek között - jogosult volt aláírni az alperes és az ügyfele által gépjárművásárlás finanszírozása tárgyában megkötendő kölcsönszerződést és a finanszírozás tárgyát képező gépjárműre vételi jog alapítása tárgyában megkötendő megállapodást. A Kúria 2/2016. számú Polgári Elvi Döntésének III. pontja kiemeli, hogy az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejövő kölcsönszerződés a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes, ha a szerződést tartalmazó okiratból kitűnik, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró természetes személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt szerződő fél nevében és képviselőként járt el. Nem szükséges, hogy a képviselői jogosultság keletkezésének láncolata magából a képviselő által kötött szerződést tartalmazó okiratból kitűnjön. A kölcsönszerződésben finanszírozóként az alperes került megjelölésre, valamint **tanú1** neve alatt is feltüntetésre került az alperes megnevezése, így minden kétséget kizáró módon **tanú1** a kölcsönszerződést az alperes képviselőként írta alá, tehát a kölcsönszerződés alaki hibában nem szenved.

A felperes sérelmezte, hogy a kölcsönszerződés egyedi részében nincsen meghatározva devizában a kölcsön és a fizetendő részlet összege, továbbá az sem, hogy mely időpontban alkalmazandó devizaárfolyamot kell figyelembe venni. Amennyiben a felek a kölcsön összegét forintban határozták meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből következően egyértelmű, hogy a kölcsön valójában devizában kerül megállapításra, nyilvántartásra és elszámolásra a szerződésben meghatározott időpontban az ott meghatározott deviza vételi árfolyam figyelembe vételével és ezt az összeget, valamint annak járulékait kell az adósnak forintban visszafizetnie a mindenkor irányadó deviza eladási árfolyamon számítva; ez a meghatározási mód nem sérti a Ptk. 523. §-ában foglaltakat. Tehát nem szükséges, hogy a kölcsön és a törlesztő részlet összege devizában is tételesen megjelölésre kerüljön a szerződésben, elégséges, ha azok kiszámítható módon vannak meghatározva. (6/2013 PJE határozat indokolás III/2.). Az ÁSZF 7. pontja értelmében az alkalmazandó árfolyam a CHF **pénzügyi** forint vételi árfolyama a kölcsönszerződés megkötésének napját megelőző munkanapon, mely a perbeli esetben 148,99 forint volt. Egy adott napon a pénzügyi részéről akár több árfolyam is meghatározásra kerülhet, azonban az adott napi árfolyamon a nap záró árfolyama értendő, mert minden újabb árfolyam közzététele folytán a megelőző árfolyam hatályát veszti (Kúria Pfv.VI.20.970/2015/6). A perbeli esetben a hitel összege a kölcsönszerződés egyedi része szerint 1.592.000 forint, a havi törlesztő részlet összege 24.695 forint. Mindebből az alkalmazandó árfolyam ismeretében egy egyszerű matematikai művelettel (osztással) kiszámítható, hogy a hitel összege 10.685,28 CHF, míg a törlesztő részlet összege 165,749 CHF. E rendelkezés megfelel az 1/2016. PJE határozat 1. pontjában foglaltaknak is, ezért a szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontja és e) pontja által előírtakat nem sértette.

A felperes keresetében azt is kifogásolta, hogy az árfolyamrész a szerződésben nem került feltüntetésre. A DH1 törvény 3. § (1) bekezdése a fogyasztói kölcsönszerződésben - az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével - semmissé nyilvánította az árfolyamrész kikötését tartalmazó rendelkezést és a (2) bekezdésben a semmis kikötés helyébe a Magyar Nemzeti Bank

hivatalos devizaárfolyamának alkalmazását írta elő a (3) bekezdésben írt kivétel mellett. Tehát törvényhozási úton végérvényesen eldőlt, hogy az árfolyamrést tartalmazó szerződési feltétel semmis, ebből az okból az egész szerződés nem dőlt meg, nem érvénytelen. Az érvénytelenség oka és terjedelme a továbbiakban e körben nem vitatható, a DH1 törvény 3. § (1) bekezdésében meghatározott tisztességtelen kikötés tekintetében a bírói út kizárt. A jogszabály a felek jogviszonyát módosította, az alperes az érintett fogyasztókkal elsámolt, így e tartalom szerint kell a szerződést megítélni, e felhozott érvénytelenségi okokat már nem lehet figyelembe venni.

A felperes állította, hogy az általános szerződési feltételekről nem kapott tájékoztatást, a szerződést annak elolvasása nélkül írta alá. A Ptk. 205/B. § (1) bekezdése kimondja, hogy az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. A felperesi hivatkozás nem helytálló, ugyanis a kölcsönszerződés aláírásával elismerte, hogy az MCSK-0701 számú általános feltételeket átvette és megértését igazolta. A felperes a szerződéskötést megelőzően tájékoztatást kapott a szerződés tartalmáról és nem volt elzárva attól sem, hogy a szerződés egyedi részét és az általános szerződési feltételeket - akár előzetesen is - tanulmányozza. A Kúria álláspontja szerint ugyanis a kölcsönvevőtől elvárható, hogy a szerződést alaposan áttanulmányozza és az általa nem érthető rendelkezésekről - szükség szerint - tájékoztatást kérjen; ennek elmulasztása a Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján a kölcsönvevő terhére esik (6/2013 Polgári jogegységi határozat). A felperes a szerződést olvasatlanul írta alá, melynek következményeit neki kell viselnie.

A felperes kifogásolta, hogy az árfolyamkockázat körében nem kapott megfelelő tájékoztatást, továbbá az erre vonatkozó rendelkezések tisztességtelenek.

A DH3 törvény rendelkezett a kölcsönszerződések devizanemének módosulásáról. A 3. § (1) bekezdése szerint a fogyasztói kölcsönszerződés a törvényben meghatározottak szerint a törvény erejénél fogva módosult. A (4) bekezdés szerint a módosulás hatálya a fordulónapra (2015. február 1.) állt be. A 15. § (3) bekezdése alapján a felperes - a (2) bekezdésben meghatározott tájékoztatás kézhezvételét követő 30 napon belül - kezdeményezhette az alperesnél a forintra átváltott követelésnek az (1) bekezdésben meghatározott árfolyamon az eredeti devizanemben meghatározott követelésre történő visszaváltását. Ezen időponttól kezdődően az árfolyamkockázat hatása kiküszöbölésre került, így az árfolyamkockázatot tartalmazó kikötés esetleges érvénytelenségének a kereset elbírálásának időpontjában már nincs relevanciája.

Ennek következtében csupán a DH3 törvény hatálybalépését megelőző időszak tekintetében merülhet fel annak vizsgálata, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó kikötés tisztességtelen és ezáltal semmis-e. A 2/2014 PJE határozat értelmében a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. A rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető [Ptk. 209. § (5) bekezdés].

A felperes attól, hogy az alperessel a perbeli szerződést megelőzően már két gépjármű vásárlásához felhasznált kölcsönszerződést is kötött, nem tekintethető professzionális szerződő félnek, azonban mivel forint alapú és deviza alapú szerződést egyaránt kötött már, tapasztalattal rendelkezett abban, hogy a deviza alapú szerződés esetében alacsonyabb kamatot, kevesebb törlesztőrészletet fizet az alperes részére, mintha forint alapú szerződést kötne, azonban a deviza alapú szerződés esetében a törlesztő részletre kihatással van a deviza árfolyamának akár negatív, akár pozitív irányú változása.

A szerződéskötéskor irányadó Hpt. 203. § (6) bekezdése a deviza alapú szerződés vonatkozásában nem tette kötelezővé az adós által aláírt kockázatfeltárási nyilatkozat elkészítését. A perbeli szerződéssel kapcsolatban ilyen konkrét nyilatkozat nem született, ezért a másodfokú bíróság az egyedi kölcsönszerződés, az általános szerződési feltételek árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezését az alperes által adott egyéb tájékoztatással és a felperes egyéb ismereteivel vetette össze. Az alperes az „Indítson velünk” elnevezésű tájékoztatóval (A/23.), továbbá a finanszírozási ajánlat utolsó bekezdésében nyújtott tájékoztatással (A/32.) a szerződésben rejlő kockázatot feltárta, azok megismerését a felperes a megállapodás (A/19.) aláírásával igazolta. A felperesnek mint érdeklődőnek név szerint címzett Finanszírozási ajánlat külön felhívta a figyelmét, hogy a törlesztő részletek nagysága a három hónapos CHF Libor és az OTP hivatalos svájci frank deviza eladási árfolyam függvényében a futamidő alatt jelentősen megváltozhatnak, így - amennyiben nem rendelkezik a szükséges deviza fedezettel - az árfolyamváltozás kockázatot jelent a számára. Maga az egyedi kölcsönszerződés is rögzíti, hogy az CHF alapú változó kamatozású, továbbá kiemeli, hogy a törlesztőrészlet-változás a CHF Libor és a CHF árfolyam függvénye. Tehát az alperes az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatása egyértelmű és világos volt. Az eljárás során a felperes nem bizonyította, hogy az alperes képviselőjétől konkrét, hitelt érdemlőnek tűnő, később azonban tévesnek bizonyult tájékoztatást kapott volna (Kúria 2/2014. PJE). A rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy az alperes a felperesnek nem adott olyan tájékoztatást, hogy az árfolyamváltozás milyen mértékű CHF/HUF árfolyamig terheli, így abból az következik, hogy az árfolyamváltozás szerződésben meghatározott alsó határát meghaladó akár pozitív, akár negatív árfolyamváltozás következményét a felperes viseli.

A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság megállapította, hogy a perbeli esetben nincsen olyan érvénytelenségi ok, ami kihatással bír a kölcsönszerződés és az annak alapján teljesítendő alperesi fizetési kötelezettség összecszerűségére, ezért nem volt lehetőség a kereset teljesítésére.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - eltérő indokok alapján - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapított meg. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: